

Frank Wijnants Grondig Advies

Factsheets
Bodem in de omgevingswet
Beleidsgroep bodem Limburg

Versie : 0.2, t.b.v. BBL d.d. 9-3-2022
Datum : 21 februari 2022

Opdrachtgever
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Thijs Warnier
Tel: 06-52555033
Mail: mej.warnier@prvlimburg.nl

FWGA

Straatsburglaan 84
6137 JB Sittard

Frank Wijnants
06-27863861
info@fwga.nl

Inhoudsopgave

	blz.
1 Inleiding.....	1
1.1 Algemeen	1
1.2 Afbakening	1
1.2.1 Wetteksten zoals bekend januari 2022.....	1
1.2.2 Beschrijving van de eisen op hoofdlijnen.....	1
1.2.3 Omgevingsplannen van gemeenten niet beschouwd in de factsheets	1
1.2.4 Niet ingaan op uitzonderingssituaties	2
1.2.5 Situaties overgangsrecht Wbb vallen buiten de scope van de factsheets	2
1.2.6 Aanpak (historische) grondwaterverontreinigingen valt buiten de scope van de factsheets.....	2
2 Algemene kenmerken van de Omgevingswet	3
2.1 Hoofdspoor van de Omgevingswet.....	3
2.2 Invoeringsspoor, Aanvullingsspoor en Digitaal Stelsel	4
2.3 Aanvullingsspoor bodem.....	5
2.4 Instrumenten van de Omgevingswet	6
2.5 Wat gebeurt er met het Besluit bodemkwaliteit (Bbk).....	8
2.6 Bruidsschat	8
2.7 Waar staat wat?	9
3 Terminologie	10
3.1 Terminologie, algemeen	10
3.2 Terminologie, bodemspecifiek	10
3.3 Terminologie, bodemkwaliteitsklassen	11
4 Factsheets inzake de voor de bodem relevante milieubelastende activiteiten (mba's) en voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw	12
4.1 Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan interventiewaarde	12
4.2 Graven in bodem met een kwaliteit boven interventiewaarde	13
4.3 Saneren, algemeen.....	14
4.4 Saneren, zinkassenverontreiniging De Kempen.....	15
4.5 Opslaan van grond of baggerspecie	16
4.6 Toepassen van bouwstoffen	17
4.7 Toepassen van grond en baggerspecie	18
4.7.1 Algemeen.....	18
4.7.2 Melden en gegevens verstrekken.....	19
4.8 Toepassen van mijnsteen	20
4.9 Bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie	21
5 Informatie over bodemkwaliteit	22
5.1 Voorafgaand bodemonderzoek, § 5.2.2 Bal	22
5.2 Eindonderzoek bodem	23
5.3 Milieuverklaring bodemkwaliteit	23
5.4 Landbodem <-> waterbodem & grond <-> baggerspecie.....	24
6 Resumerend overzicht nieuwe elementen	25

Bijlagen:

- Bijlage 1: Referentielijst
 Bijlage 2: Afbakening oppervlaktewaterlichaam

Figuren:

- Figuur 1: Grafische weergave stelsel omgevingsrecht

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De Omgevingswet beoogt een goede balans te realiseren tussen enerzijds het benutten en anderzijds het beschermen van de fysieke leefomgeving. De nieuwe wet heeft ook als doel om te zorgen voor minder en overzichtelijkere regels, een samenhangende benadering van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming.

Omdat in deze Omgevingswet 26 bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur worden gebundeld is er sprake van een ingrijpende stelselwijziging.

In het kader van de voorbereiding op deze stelselwijziging werken de provincie Limburg en de Limburgse gemeenten gezamenlijk aan een uitwerking van de bodemrelevante aspecten van de Omgevingswet.

Als onderdeel van dit proces heeft FWGA factsheets opgesteld inzake het onderwerp bodemkwaliteit in het kader van de Omgevingswet.

Het doel van deze factsheets is om, aan de hand van een beschrijving van activiteiten, voor bevoegde gezagen en initiatiefnemers inzichtelijk te maken welke regels gelden. Daarbij wordt voor diverse activiteiten zoals graven, saneren, bouwen en het toepassen van grond beschreven welke regels er gelden en of voor de activiteit volstaan kan worden met het aanreiken van informatie danwel of dat voor een activiteit een melding of vergunning noodzakelijk is.

1.2 Afbakening

1.2.1 Wetteksten zoals bekend januari 2022

Omdat de Omgevingswet nog niet van kracht is, is het onvermijdelijk dat bij het opstellen van de factsheets gebruik gemaakt is van wetteksten die nog niet definitief van kracht (kunnen) zijn. Algemeen geldt dat het de wetteksten betreft zoals die bekend waren begin januari 2022.

1.2.2 Beschrijving van de eisen op hoofdlijnen

De regels voor het toepassen van grond of baggerspecie beslaan meer dan 10 pagina's in het Besluit activiteiten leefomgeving (het Bal).

Het moge duidelijk zijn dat de factsheets deze regels niet 1 op 1 kunnen overnemen. De regels worden op hoofdlijnen beschreven. Ter illustratie: in het Aanvullingsbesluit bodem staat uitgebreid opgesomd welke gegevens aangeleverd moeten worden voor de start van het graven in de bodem. In de factsheets wordt enkel gesteld dat er gegevens moeten worden aangeleverd.

Voor nadere detaillering zal tijdens de voorbereiding en de uitvoering van projecten teruggegrepen moeten worden op de wetteksten. Hiertoe zal in de factsheets verwezen worden naar de wetsartikelen waar de nadere detaillering gegeven wordt.

1.2.3 Omgevingsplannen van gemeenten niet beschouwd in de factsheets

Gemeenten moeten een omgevingsplan opstellen waarin ze eigen keuze kunnen vastleggen, bijvoorbeeld ten aanzien van de wtkb (waarde toelaatbare kwaliteit bodem).

Bij het opstellen van de factsheets is nog geen rekening gehouden met eventuele aanvullende regels op lokaal niveau. Lokale regels (die nog niet zijn vastgesteld) kunnen immers niet beschouwd worden in generieke factsheets.

1.2.4 Niet ingaan op uitzonderingssituaties

De Omgevingswet is dermate uitgebreid en behandelt, ook vanuit het aspect bodem, een zeer breed scala aan onderwerpen en activiteiten. Het is niet mogelijk om in de factsheets alle activiteiten aan bod te laten komen. Situaties waar de gemeenten (op grond van de ervaringen uit het verleden) naar verwachting slechts bij uitzondering mee te maken zal hebben worden niet behandeld in deze factsheets. In voorkomend geval zal door de gemeente moeten worden bekeken hoe hiermee om te gaan. Het gaat dan in ieder geval om:

- Toepassen van een aantal specifieke materialen zoals AVI-assen, gereinigde grond of immobilisaten (verontreinigde grond die geïmmobiliseerd is).
- Activiteiten in of bij Waterstaatswerken in beheer bij het Rijk. Voor Activiteiten in of bij Waterstaatswerken in beheer bij het Rijk zijn in (hoofdstuk 6 van) het Bal specifieke eisen opgenomen. Zo moet een lozing van afvalwater bij graafwerkzaamheden die langer duurt dan 48 uur, 4 weken van te voren worden gemeld (6.56ha). Dergelijke activiteiten in gebieden in beheer bij het Rijk zijn, bekeken vanuit de taken van de gemeenten, echter uitzonderingen en daarom zal in deze factsheets daar verder niet op ingegaan worden.

1.2.5 Situaties overgangsrecht Wbb vallen buiten de scope van de factsheets

De provincie Limburg staat aan de lat voor het uitwerken van de situaties die onder het overgangsrecht Wbb vallen.

Het gaat dan enerzijds om de vraag welke locaties onder het overgangsrecht Wbb vallen. Er kan immers onderscheid gemaakt worden in diverse verschillende locaties waar vanuit de Wbb een beschikking is genomen: locaties die met spoed gesaneerd moeten worden, locaties waar de sanering nog niet is afgerond, locaties waar een (passieve) nazorg op rust (bijvoorbeeld omwille van een leeflaag) of locaties waar een pro-forma beschikking is genomen.

Anderzijds zal de provincie in het kader van de uitwerking van het overgangsrecht nog moeten ingaan op de vraag hoe, voor locaties die onder het overgangsrecht vallen, de informatie die initiatiefnemers op grond van de Omgevingswet moeten aanreiken ook bij de provincie als bevoegd gezag Wbb terecht komt. Als voorbeeld wordt genoemd het kleinschalig graven in een locatie waar een beschikking “ernst, geen spoed” is genomen. Hier moet (art. 22.127 en 128 van het aanvullingsbesluit bodem) 1 week voor de start van de graafwerken de initiatiefnemer gegevens verstrekken aan de gemeente. Indien deze locatie onder het regime van het overgangsrecht valt dan dient in het kader van de uitwerking van het overgangsrecht duidelijk te worden gemaakt hoe deze informatie dan tijdig bij het bevoegd gezag Wbb komt, dit om knelpunten voor de initiatiefnemer te vermijden. Opgemerkt wordt dat deze problematiek van doorsturen van de gegevens van de gemeente naar het bevoegd gezag voor de Wbb niet/minder speelt in de gemeenten Heerlen, Venlo en Maastricht omdat hier de gemeente ook bevoegd gezag Wbb is.

1.2.6 Aanpak (historische) grondwaterverontreinigingen valt buiten de scope van de factsheets

De aanpak van (historische) grondwaterverontreinigingen valt buiten de scope van deze factsheets. Dit zijn ernstige niet spoedeisende grondwaterverontreinigingen (voor 1987 ontstaan) waar geen acute (verspreidings)risico's zijn. In Limburg betreffen dit ruim 500 bekende locaties. De provincie blijft onder de Omgevingswet bevoegd gezag / eindverantwoordelijk voor de (grond)waterkwaliteit en dus ook voor deze historische grondwaterverontreinigingen. Het beleidskader grondwaterkwaliteit Provincie Limburg (dat momenteel ontwikkeld wordt en naar verwachting medio 2022 gereed is) zal van kracht zijn op zowel historische als (eventueel) nieuw ontdekte grondwaterverontreinigingen.

2 Algemene kenmerken van de Omgevingswet

2.1 Hoofdspoor van de Omgevingswet	
Hoofdspoor	<p>Het hoofdspoor bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de Omgevingswet. • 4 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's). In deze besluiten wordt de Wet uitgewerkt in praktische regels. <ul style="list-style-type: none"> ○ Omgevingsbesluit ○ Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl) ○ Besluit Activiteiten leefomgeving (Bal) ○ Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) • Omgevingsregeling.
Omgevingswet	<p>De Omgevingswet voegt een groot aantal losse wetten samen tot 1 wet. In de wet staan instrumenten voor de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving.</p> <p>Het doel van de Omgevingswet is het bereiken van een balans tussen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het beschermen van de fysieke leefomgeving: zorgen voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. En het bewaken hiervan. • Het benutten van de fysieke leefomgeving: gebruiken en verder ontwikkelen van de fysieke leefomgeving op basis van maatschappelijke behoeften.
Omgevingsbesluit	<p>Het Omgevingsbesluit regelt onder meer welke procedures gelden. En welk bestuursorgaan het bevoegd gezag is om een omgevingsvergunning te verlenen.</p>
Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)	<p>Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) beschrijft hoe overheden regels moeten opstellen. En welke regels dat zijn.</p>
Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)	<p>In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staan de algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld regels voor het exploiteren van een tankstation), de milieubelastende activiteiten.</p> <p>Een belangrijk nieuw element is dat het Bal denkt vanuit een activiteit en dat het uitgangspunt van de Omgevingswet is dat een activiteit is toegestaan tenzij deze activiteit vanuit het Bal aan regels is gebonden of vergunningplichtig of meldingsplichtig is (ja tenzij).</p> <p>Ook de regels inzake handelingen met en in de bodem krijgen (via het aanvullingsbesluit bodem, zie verder) een plaats in het Bal.</p> <p>De opbouw van het Bal is als volgt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdstuk 1 en 2 beschrijven een aantal algemene aspecten. • Hoofdstuk 3 (de richtingaanwijzer) geeft de milieubelastende activiteiten waar de Omgevingswet regels voor stelt en maakt hierbij onderscheid in enerzijds activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (§ 3.2.@, waaronder de regels inzake bodem) en anderzijds diverse bedrijfstakken (§ 3.3.@, § 3.4.@ etc). Per milieubelastende activiteit (mba) geeft het BAL: <ul style="list-style-type: none"> ○ Aanwijzing van de mba: voor welke activiteiten gelden de regels en welke activiteiten zijn vrijgesteld. ○ Aanwijzing van de gevallen die vergunningplicht zijn. ○ Aanwijzing van de algemene regels die van toepassing zijn. • Hoofdstuk 4 en volgende geven de regels waaraan de milieubelastende activiteiten (zoals genoemd in hoofdstuk 3) moeten voldoen.
Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)	<p>In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staan regels over bouwen, verbouwen en gebruiken van bouwwerken. De regels gaan onder andere over veiligheid, gezondheid, en duurzaamheid.</p>
Omgevingsregeling	<p>De AMvB's zijn verder uitgewerkt in de Omgevingsregeling. Hierin staan bijvoorbeeld regels over meet- en rekenmethoden en aanvraagvereisten voor vergunningen.</p>
Meer uitleg/bronnen	<p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/stelsel-omgevingswet/omgevingswet-in-ontwikkeling/</p> <p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/stelsel-omgevingswet/omgevingswet-in-ontwikkeling/hoofdlijnen-omgevingswet/</p>

2.2 Invoeringsspoor, Aanvullingsspoor en Digitaal Stelsel

Invoeringsspoor	Het Invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wetgeving. De Invoeringswet bevat ook een aantal belangrijke onderdelen die een aanvulling zijn op de Omgevingswet. Naast de Invoeringswet is er ook een Invoeringsbesluit en een Invoeringsregeling.
4 Aanvullingssporen	<p>Tegelijk met de Omgevingswet werken verschillende ministeries aan 4 aanvullingssporen. Voor elk aanvullingsspoor is er een aanvullingswet, een aanvullingsbesluit en een aanvullingsregeling. De aanvullingswetten gaan op in de Omgevingswet op het moment dat deze in werking treedt. Dat geldt ook voor de aanvullingsbesluiten en de aanvullingsregelingen.</p> <p>Het gaat om de volgende aanvullingssporen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanvullingsspoor bodem. • Aanvullingsspoor geluid. • Aanvullingsspoor grondeigendom. • Aanvullingsspoor natuur. <p>Het moge duidelijk zijn dat met name het aanvullingsspoor bodem relevante informatie biedt voor het opstellen van de factsheets. Daarom wordt een afzonderlijke factsheet gemaakt over dit aanvullingsspoor bodem.</p> <p>Benadrukt wordt dat deze aanvullingsbesluiten geïntegreerd worden in het BaI, Bkl en Bbl. Toch wordt in deze sheets soms nog verwezen naar de aanvullingsbesluiten (met name bodem) omdat deze aanvullingsbesluiten een compleet overzicht geven van de regels die mbt de onderwerpen gesteld worden en omdat het voor bijvoorbeeld de toelichting eenvoudig is om de aanvullingsbesluiten te raadplegen.</p>
Aanvullingsspoor geluid	<p>Het aanvullingsspoor geluid vult het nieuwe stelsel van omgevingsrecht aan. Doel van dit aanvullingsspoor is het voorkomen van de onbeheerste groei van geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen. Instrumenten daarvoor zijn: geluidproductieplafonds voor industrieterreinen, wegen en spoorwegen.</p> <p>Voor de factsheets bodem is dit spoor niet relevant.</p>
Aanvullingsspoor grondeigendom	<p>Het aanvullingsspoor grondeigendom zorgt voor afstemming van verschillende instrumenten voor grondbeleid. Zoals voorkeursrecht, onteigening, landinrichting, kavelruil.</p> <p>Voor de factsheets bodem is dit spoor niet relevant.</p>
Aanvullingsspoor natuur	<p>Het aanvullingsspoor natuur zet de Wet natuurbescherming om naar de Omgevingswet. De doelstellingen van de Wet natuurbescherming blijven gelden: het beschermen en ontwikkelen van natuur, het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur voor maatschappelijke functies en het verzekeren van een samenhangend beleid voor het behoud en beheer van waardevolle landschappen.</p> <p>Voor de factsheets bodem is dit spoor niet relevant.</p>
Digitaal stelsel Omgevingswet	<p>Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is het stelsel van het Omgevingsloket, de achterliggende systemen en de lokale systemen van overheden.</p> <p>Het DSO biedt een digitaal loket waar initiatiefnemers en betrokkenen kunnen zien wat er mag in de fysieke leefomgeving. Via het DSO kunnen ze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergunningen aanvragen, meldingen doen en informatie geven. • Zien welke regels gelden op een locatie. De omgevingsdocumenten die in het DSO zitten zijn daar de basis voor. Dat zijn bijvoorbeeld omgevingsvisies, -verordeningen en -plannen, projectbesluiten en programma's. • In de toekomst: informatie vinden over de kwaliteit van de leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan informatie over water- of luchtkwaliteit en geluidbelasting. <p>Voor de inwerkingtreding van de Ow waren (zijn) er verschillende digitale loketten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsloket online (OLO). • Activiteitenbesluit Internet Module (AIM). • Ruimtelijkeplannen.nl. • Meldpunt bodem. <p>Het DSO vervangt deze loketten.</p>
Meer uitleg/bronnen	<p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/stelsel-omgevingswet/omgevingswet-in-ontwikkeling/</p> <p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/stelsel-omgevingswet/omgevingswet-in-ontwikkeling/hoofdlijnen-aanvullingsspoor-bodem/</p> <p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/digitaal-stelsel/introductie/</p>

2.3 Aanvullingsspoor bodem	
Algemeen	<p>Het aanvullingsspoor bodem zorgt ervoor dat bodem en ondergrond een integraal onderdeel worden van de Omgevingswet. Het aanvullingsspoor bodem heeft 3 pijlers: preventie, toedeling van functies en het beheer van historische verontreinigingen.</p> <p>Het aanvullingsspoor bodem beschrijft een aantal specifieke bodemgerelateerde onderwerpen en vult op deze manier een aantal besluiten vanuit de Omgevingswet aan. Het aanvullingsbesluit bodem resulteert met name in een wijziging/aanvulling van het Bal, het Bkl het Omgevingsbesluit en het Besluit bodemkwaliteit. De aanvullingsregeling bodem wijzigt de Omgevingsregeling en een aantal andere regelingen. In de aanvullingsregeling bodem staan de technische uitwerkingen van het aanvullingsbesluit bodem.</p>
Aanvullingsspoor bodem <-> Wet bodembescherming	Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wet bodembescherming ingetrokken.
Aanvullingsbesluit bodem <-> Bal	<p>Met het aanvullingsbesluit bodem wordt een aantal handelingen aangemerkt als milieubelastende activiteit (en dus toegevoegd aan hoofdstuk 3 van het Bal). Het gaat dan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graven in de bodem <ul style="list-style-type: none"> ○ met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde. ○ met een kwaliteit boven interventiewaarde. • Opslaan, zeven, ontwateren en samenvoegen van grond en baggerspecie. • Bodemsanering. • Toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie, en mijnsteen. • Op of in de bodem brengen van meststoffen en andere stikstofhoudende verbindingen. <p>Met het Aanvullingsbesluit bodem wordt voor deze handelingen een aantal regels toegevoegd aan het Bal. Dit gebeurt door het invoegen van 8 paragrafen (§ 3.2.20 t/m § 3.2.27) waarbij in iedere paragraaf aangewezen wordt wat de milieubelastende activiteit is, of en wanneer er sprake is van een vergunningplicht en vervolgens welke algemene regels voor deze activiteit gelden.</p>
Aanvullingsbesluit bodem <-> Bkl	<p>Het Bkl stelt de inhoudelijke normen voor gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk met het oog op het realiseren van de nationale doelstellingen.</p> <p>Met het aanvullingsbesluit bodem worden de ten hoogste toelaatbare concentraties van stoffen geregeld voor bouwen op verontreinigde bodem.</p>
Aanvullingsbesluit bodem <-> Besluit en Regeling bodemkwaliteit	<p>Wanneer de Omgevingswet ingaat, komen een aantal onderdelen van het Besluit bodemkwaliteit in het Bal. Het gaat hierbij dan om de spelregels van wat mag en wat niet mag. Kwaliteitsborging bodembeheer (kwalibo) en de regels voor de milieuhygiënische verklaring blijven wel in het Besluit bodemkwaliteit. Het normenkader dat geldt voor het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie is nog steeds opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit.</p>
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/stelsel-omgevingswet/omgevingswet-in-ontwikkeling/hoofdpijnen-aanvullingsspoor-bodem/

2.4 Instrumenten van de Omgevingswet

Algemeen	<p>De Omgevingswet stelt een aantal algemene regels die voor iedereen gelden. Deze regels zijn voor het merendeel van de situaties zondermeer toepasbaar en bruikbaar. Om te vermijden dat met het vaststellen van algemene regels er te weinig ruimte overblijft voor lokaal maatwerk biedt de Omgevingswet een aantal instrumenten die ingezet kunnen worden naast/in aanvulling op de algemene regels. Voorliggende factsheet behandelt deze instrumenten. Opgemerkt wordt dat voor het aspect bodem(kwaliteit) de algemene regels meestal voldoende ruimte zullen bieden. Net zoals onder het Besluit bodemkwaliteit er slechts incidenteel gebruik is gemaakt van gebiedsspecifiek bodembeleid, is het de verwachting dat ook onder de Omgevingswet meestal kan worden volstaan met de algemene regels.</p>
Gelijkwaardige maatregel	<p>Onder de Omgevingswet is het bijna altijd mogelijk om in plaats van een maatregel die in een algemene regel is voorgeschreven een 'gelijkwaardige maatregel' te treffen. De gelijkwaardige maatregel moet ten minste hetzelfde resultaat bereiken als de wetgever met de voorgeschreven maatregel heeft beoogd. Regels over de gelijkwaardige maatregel staan in artikel 4.7 Omgevingswet, het Bal, het Bbl en in de Omgevingsregeling.</p> <p>Slechts in een beperkt aantal situaties is het treffen van een gelijkwaardige maatregel verboden. Dergelijke verboden komen niet voor in het Bal en de bruidsschat van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Het Bbl wijst in artikel 7.6 een aantal gevallen aan waarin het treffen van een gelijkwaardige maatregel is uitgesloten.</p> <p>Een gelijkwaardige maatregel is een maatregel die ten minste hetzelfde resultaat bereikt als de wetgever met de voorgeschreven maatregel heeft beoogd. Het gaat om het doel van de voorgeschreven maatregel. Belangen die de voorgeschreven maatregel niet beoogt te beschermen, zijn voor het beoordelen van de gelijkwaardigheid niet van belang. De gelijkwaardige maatregel moet natuurlijk wel voldoen aan andere regels die gelden voor de activiteit, maar een ander doel dienen. Zo moet bijvoorbeeld een gelijkwaardige milieumaatregel ook voldoen aan bouwregels.</p> <p>De term 'maatregel' biedt, naast ruimte voor alternatieve middelen, ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld gelijkwaardige werkwijzen toe te staan.</p> <p>De bewijslast van het aantonen van de gelijkwaardigheid ligt bij degene die de activiteit verricht. Niet bij het bevoegd gezag.</p> <p>De hoofdregel voor gelijkwaardigheid is dat degene die een activiteit verricht, voorafgaand toestemming voor een gelijkwaardige maatregel moet vragen bij het bevoegd gezag. Diegene die bevoegd is voor de omgevingsvergunning en/of algemene regels voor de betreffende activiteit, is ook bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen (zie artikel 4.8 en 4.9 Omgevingswet). Het bevoegd gezag neemt daarop een besluit waartegen bezwaar en beroep open staan.</p>
Instructie en Instructieregel	<p>Een instructie is een eenmalige opdracht van een hoger bestuursorgaan (Rijk of provincie) aan een lager bestuursorgaan en geldt dus niet voor burgers en bedrijven. De instructie kan ook een opdracht zijn om iets niet te doen. Voordat het Rijk of de provincie de instructie stelt, moet het noodzakelijke nationaal dan wel provinciaal belang bekend zijn gemaakt in een openbaar document (Bkl voor het Rijk en Omgevingsverordening voor provincie).</p> <p>Een instructieregel is een algemene regel waarmee een bestuursorgaan aan een ander bestuursorgaan aangeeft hoe dat orgaan een taak of bevoegdheid moet uitoefenen. Instructieregels gaan over de inhoud, toelichting of motivering van een instrument dat een bestuursorgaan op grond van de Omgevingswet kan inzetten. Instructieregels bieden een oplossing voor zich herhalende situaties, terwijl de instructie gericht is op een eenmalige of specifieke situatie.</p> <p>Er zijn drie types instructieregels: "Betrekken bij", "Rekening houden met" en "In acht nemen".</p> <p>Instructies en instructieregels anders dan de regels zoals in de Omgevingswet zijn vastgelegd, zullen in de toekomst beschikbaar (zouden moeten) zijn in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).</p> <p>Voorbeeld van een instructieregel is dat de provincie (als verantwoordelijk gezag voor grondwaterverontreinigingen) aangeeft hoe bij het onttrekken van grondwater moet omgegaan worden met eventuele verontreinigingen in het grondwater.</p>
Maatwerkregel	<p>Een maatwerkregel is een lokale uitwerking van een algemene regel van het Rijk of de provincie. Decentrale bestuursorganen kunnen alleen maatwerkregels stellen als ze daarvoor de bevoegdheid krijgen van een hoger bestuursorgaan. Met de maatwerkregels kunnen decentrale overheden de regels van hogere bestuursorganen toespitsen op de lokale situatie. Situaties die zich lenen voor maatwerkregels zijn bijvoorbeeld onvoorziene situaties, bijzondere gevallen, lokale omstandigheden of het bereiken van ambities voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.</p> <p>In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) geeft het Rijk brede mogelijkheden voor maatwerkregels aan de decentrale bestuursorganen. In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) geeft het Rijk heel beperkt</p>

	<p>mogelijkheden.</p> <p>Maatwerkregels van de gemeenten staan in het omgevingsplan. En maatwerkregels van de provincie in de omgevingsverordening. Het bestuursorgaan moet onderbouwen waarom de rijksregels of provinciale regels in het concrete geval niet genoeg zijn.</p> <p>Maatwerkregels, zullen in de toekomst beschikbaar zijn in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).</p>
Maatwerkvoorschrift	<p>Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit. Net als bij Maatwerkregels kan dat nodig zijn bij onvoorziene situaties, bijzondere gevallen, lokale omstandigheden of bij het bereiken van ambities voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.</p> <p>Het bevoegd gezag neemt het maatwerkvoorschrift meestal op in een apart maatwerkbesluit. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning nodig is, dan staat het maatwerk in een vergunningvoorschrift. Is er sprake van een maatwerkbesluit, dan is dat een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Tegen dit besluit staat bezwaar en beroep open.</p> <p>Het vaststellen van een maatwerkvoorschrift zal vaak op verzoek van de initiatiefnemer gebeuren, maar ook het bevoegd gezag kan via een maatwerkvoorschrift extra eisen stellen aan de te realiseren activiteit. Het maatwerkvoorschrift geldt alleen voor degene aan wie het maatwerkbesluit is gericht. Dit is degene die de het maatwerkbesluit heeft aangevraagd.</p> <p>Maatwerkvoorschriften kunnen in 4 vormen voor komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maatwerkvoorschriften waarbij onderwerpen nader worden ingevuld of aangevuld. • Maatwerkvoorschriften waarbij strengere eisen worden opgelegd dan in algemene regels staan. • Maatwerkvoorschriften waarbij minder strenge eisen worden opgelegd dan in algemene regels staan. • Maatwerkvoorschriften met een ontheffing voor een verbod dat expliciet in algemene regels staat; soms gelden hiervoor wel beperkingen of voorwaarden. <p>Het opstellen van een maatwerkvoorschrift bij een milieubelastende activiteit komt overeen met de mogelijkheid die in het Activiteitenbesluit staat. Het verschil is dat maatwerk onder het Bal altijd mogelijk is, tenzij is aangegeven dat het voor een specifiek onderwerp niet mogelijk is. Hierdoor is er binnen de Omgevingswet meer ruimte voor maatwerk dan onder het Activiteitenbesluit.</p>
Decentrale regels	<p>Dit betreft een regel op lokaal niveau waarvoor er in het rijksbeleid op dit punt niets is geregeld of waarmee lokaal andere regels worden gesteld.</p> <p>Decentrale regels zijn bijvoorbeeld het aanpassen van een bruidsschatregel om deze te laten aansluiten op het gemeentelijke beleid of het stellen van regels voor inrichtingen die geen milieubelastende activiteit zijn en er daarvoor dan ook geen rijksregels zijn.</p> <p>Een voorbeeld kan zijn dat er geen grond mag worden toegepast waar Japanse duizendknoop of bereklauw in zit.</p>
Meer uitleg/bronnen	<p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/</p> <p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/toelichting-milieubelastende-activiteiten/afwijken-rijksregels-mba/gelijkwaardige/</p> <p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/stelsel-omgevingswet/omgevingswet-in-ontwikkeling/hoofdpijnen-besluit-bouwwerken-leefomgeving/gelijkwaardigheid-binnen-bbl/</p>

2.5 Wat gebeurt er met het Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Algemeen	<p>Het Besluit bodemkwaliteit vormde voor de Omgevingswet dé basis voor het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie.</p> <p>Het Bbk blijft ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet bestaan. Echter, het Bbk beschrijft niet langer de eisen ten aanzien van het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie. Die eisen (voorheen hoofdstuk 3 en 4 van het Bbk) zijn volledig geïntegreerd in het Bal. Het Bbk bevat na de inwerkingtreding van de Ow in wezen alleen nog een aantal definities, regels m.b.t Kwalibo (erkenningen voor het uitvoeren van onderzoeken e.d.) en eisen m.b.t. het afgeven van milieuverklaringen.</p> <p>In deze factsheet wordt ingegaan op de verschillen tussen het Bbk vóór de Ow en het Bbk ná de Ow.</p>	
	Bbk vóór de Ow	Bbk ná de Ow
Hoofdstuk 1, algemene bepalingen	Definities, verdeling bevoegd gezag e.d.	Alleen artikel 1, definities blijft over. Alle andere artikelen vervallen
Hoofdstuk 2, Kwalibo	Eisen m.b.t. de kwaliteit van de uitvoering van werkzaamheden. Regels met name voor erkenningen van personen en instellingen.	Nagenoeg ongewijzigd.
Hoofdstuk 2A, afgifte van milieuverklaringen bodemkwaliteit	Dit hoofdstuk bestond niet in het Bbk vóór de Ow.	Dit nieuwe hoofdstuk gaat over de afgifte van milieuverklaringen bodemkwaliteit voor het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie en het daarvoor te verrichten onderzoek. Dit bevat relevante elementen voor de uitvoering van de taken van de gemeenten. In een aparte factsheet zal hier nader op ingegaan worden.
Hoofdstuk 3A, Handelingen met Bouwstoffen	Dit hoofdstuk bestond niet in het Bbk vóór de Ow.	Dit hoofdstuk gaat over het vervaardigen, invoeren of voor handelsdoeleinden beschikbaar hebben van bouwstoffen en is niet relevant voor deze factsheets.
Hoofdstuk 3, bouwstoffen	Dit hoofdstuk regelde het toepassen (waaronder ook het hergebruik) van bouwstoffen.	Dit hoofdstuk vervalt volledig. De regels voor het toepassen van bouwstof zijn opgenomen in § 3.2.25 van het Bal.
Hoofdstuk 4, grond en baggerspecie	Dit hoofdstuk regelde het toepassen (waaronder ook het hergebruik) van grond en baggerspecie.	Dit hoofdstuk vervalt volledig. De regels voor het toepassen van grond en baggerspecie zijn opgenomen in § 3.2.26 van het Bal.

2.6 Bruidsschat

Algemeen	<p>Een bijzondere categorie overgangsrecht is de zogenoemde «bruidsschat». Dit is een set regels over onderwerpen die onder de Omgevingswet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. De inhoud van de regels wordt automatisch, van rechtswege, met het invoeringsbesluit ingevoegd in het tijdelijk omgevingsplan of de waterschapsverordening. Hiermee wordt een rechtvacuüm voorkomen.</p> <p>Het Aanvullingsbesluit bodem voegt een aantal specifiek op bodemkwaliteit gerichte regels toe aan de bruidsschat.</p>
Voor welke activiteiten stelt de bruidsschat regels?	<p>De bruidsschat stelt, voor het aspect bodemkwaliteit, de volgende relevante regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bouwen van een bodemgevoelig gebouw op verontreinigde bodem. • Kleinschalig graven boven de interventiewaarde bodemkwaliteit op locaties waar een Wbb beschikking is afgegeven (§ 22.3.7.2 van het aanvullingsbesluit bodem). • Saneren van de bodem in het gebied De Kempen (§ 22.3.7.4 van het aanvullingsbesluit bodem). • De waarde toelaatbare kwaliteit bodem (wtkb) voor bouwen van een bodemgevoelig gebouw wordt ingevuld met de interventiewaarde.

2.7 Waar staat wat?	
Bij welke activiteiten rekening houden met bodemkwaliteit	<p>De milieubelastende activiteiten (mba's) waar de gemeenten bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening moet houden met de bodemkwaliteit en de daaraan verbonden regels zijn vastgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Daarnaast stelt ook het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) eisen aan de bodemkwaliteit bij het realiseren van een bodemgevoelig gebouw.</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit het Bal zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • § 3.2.21 Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit. • § 3.2.22 Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit. • § 3.2.23 Saneren van de bodem. • § 3.2.24 Opslaan van grond of baggerspecie. • § 3.2.25 Toepassen van bouwstoffen. • § 3.2.26 Toepassen van grond of baggerspecie. • § 3.2.27 Toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen in de voormalige mijnbouwgebieden in de provincie Limburg <p>De activiteit bouwen van een bodemgevoelig gebouw uit het Bkl zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • § 5.1.4.5.1 Toelaten van een bouwactiviteit op een bodemgevoelige locatie
Welke regels gelden er dan?	De regels die gelden zijn vastgelegd in Hoofdstuk 4 van het Bal waarbij met name § 4.119 t/m 4.125 relevant zijn. Deze regels worden verder in de factsheets toegelicht/beschreven.
Normen voor het toepassen van grond of baggerspecie.	<p>De normen voor het toepassen van grond of baggerspecie zijn opgenomen in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit 2021. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in normen voor verschillende toepassingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tabel 1. Kwaliteitseisen voor de indeling van de landbodem en van grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen ten behoeve van toepassing van grond en baggerspecie op de landbodem. • Tabel 2. Kwaliteitseisen voor de indeling van de waterbodem en van grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen ten behoeve van toepassing van grond en baggerspecie op de waterbodem. • Tabel 3a. Kwaliteitseisen voor de kwaliteit 'emissiearme grond', 'emissiearme baggerspecie', 'emissiearme mijnsteen' of 'emissiearme vermengde mijnsteen'. • Tabel 3b. Kwaliteitseisen voor de kwaliteit voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie. • Tabel 3c. Kwaliteitseisen voor de kwaliteit 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' en voor de kwaliteit 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie'. • Tabel 3d. Kwaliteitseisen voor de kwaliteit 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' en de kwaliteit 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte grond'. • Tabel 3e. Kwaliteitseisen voor de kwaliteit 'voor toepassen in een diepe plasgeschikte baggerspecie', en de kwaliteit 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plasgeschikte baggerspecie'.
Kwalibo	Besluit en Regeling bodemkwaliteit.
Milieuverklaring bodemkwaliteit	Besluit en Regeling bodemkwaliteit.

3 Terminologie

3.1 Terminologie, algemeen	
Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)	In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staan de algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld de regels voor de exploitant van een tankstation. Een belangrijk nieuw element is dat het Bal denkt vanuit een activiteit en dat het uitgangspunt van de Omgevingswet is dat een activiteit is toegestaan tenzij deze activiteit vanuit het Bal aan regels is gebonden of vergunningplichtig is (ja tenzij). In het Bal wordt (via het aanvullingsbesluit bodem) een aantal handelingen aangemerkt als milieubelastende activiteit en worden regels gesteld voor het uitvoeren van deze activiteiten. Het gaat dan om: Graven in de bodem, opslaan/zeven/ontwateren/samenvoegen van grond en baggerspecie, bodemsanering, toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie, en mijnsteen.
Besluit en Regeling bodemkwaliteit	In het Bbk en Rbk worden de eisen vastgelegd die gelden voor het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie. Het gaat dan o.a. om: welke onderzoeken zijn nodig, welke kwalificaties gelden er voor het uitvoeren van de onderzoeken en welke toepassingseisen gelden er. M.b.t. de toepassingseisen wordt onderscheid gemaakt in verschillende vormen van toepassingen.
Maatwerkregel	Een maatwerkregel is een lokale uitwerking van een algemene regel. Met de maatwerkregels kunnen decentrale overheden de regels van hogere bestuursorganen toespitsen op de lokale situatie. Een maatwerkregel geldt dan voor alle handelingen binnen het gebied waarvoor de regel van kracht is verklaard.
Maatwerk voorschrift	Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit. Net als bij Maatwerkregels kan dat nodig zijn bij onvoorziene situaties, bijzondere gevallen, lokale omstandigheden of bij het bereiken van ambities voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een maatwerkvoorschrift geldt voor één specifieke situatie.
3.2 Terminologie, bodemspecifiek	
Milieuverklaring bodemkwaliteit	De toepasser van bouwstoffen, grond of baggerspecie moet bij het toepassen beschikken over een milieuverklaring die informatie geeft over de kwaliteit van de toe te passen partij. In een aantal gevallen moet deze milieuverklaring ook informatie geven over de kwaliteit van de ontvangende bodem. Deze milieuverklaring legt een koppeling tussen het werkelijk toe te passen materiaal (grond, baggerspecie of een bouwstof) enerzijds en het wettelijk bewijsmiddel waarin de kwaliteit van dat materiaal is bepaald (zoals een partijkeuring).
Diepe plas:	Oppervlaktewaterlichaam, ontstaan als gevolg van zandwinning, grindwinning of kleiwinning of een dijkdoorbraak.
Grootschalige toepassing grond en baggerspecie	Het toepassen van grote hoeveelheden grond en baggerspecie (meer dan 5000 m ³). Voorbeelden van grootschalige toepassingen zijn het toepassen van grond en baggerspecie in bouw- en wegconstructies, in terpen of geluidwallen.
Bodem, grond en baggerspecie	Bodem is in de (bijlage van de) Omgevingswet als volgt gedefinieerd: het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen. Grond is dat deel van de bodem wat vrijkomt in de landbodem Baggerspecie is dat deel van de bodem wat vrijkomt in de waterbodem. Waterbodem is dat deel van de bodem dat deel uitmaakt van de oppervlaktewatersysteem
Waarde toelaatbare kwaliteit bodem (wtkb)	Bij gehalten boven deze waarde zijn, bij het realiseren van een bodemgevoelig gebouw, sanerende maatregelen nodig.

3.3 Terminologie, bodemkwaliteitsklassen

	Kwaliteitsklasse Omgevingswet	Klasse binnen regelgeving vóór Omgevingswet
Grond (materiaal uit de landbodem)	Altijd toepasbaar	Landbouw/natuur of Aw2000
	Wonen	Wonen
	Industrie	Industrie
	Matig verontreinigde	Gehalte boven klasse industrie maar lager dan de interventiewaarde. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij cadmium (industrie = 4,3 mg/kg d.s. en interventiewaarde = 13) of bij minerale olie ((industrie = 500 mg/kg d.s. en interventiewaarde = 5.000). Term matig uit Omgevingswet niet verwarren met term matig verontreinigd uit Wbb ((streefwaarde + interventiewaarde) gedeeld door 2).
	Sterk verontreinigd	Gehalte boven interventiewaarde
Baggerspecie (=materiaal uit de waterbodem)	Algemeen toepasbaar	Altijd toepasbaar
	Licht verontreinigd	Klasse A (in het algemeen)
	Matig verontreinigd	Klasse B (in het algemeen)
	Sterk verontreinigd	Nooit toepasbaar

4 Factsheets inzake de voor de bodem relevante milieubelastende activiteiten (mba's) en voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw

4.1 Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan interventiewaarde	
Wat is de mba?	§ 3.2.21, Graven in de bodem: <ul style="list-style-type: none"> • Het bodemvolume waarin wordt gegraven is meer dan 25 m³. • Gehalten lager dan of gelijk aan de interventiewaarde.
Wat is de interventiewaarde?	De interventiewaarde is gegeven in bijlage IIA van het Bal. Het betreft de interventiewaarden voor landbodems zoals nu ook gelden vanuit de Wbb.
Welke handelingen vallen onder de mba?	De mba heeft naast het graven tevens betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> • Zeven van de uitkomende grond. • Tijdelijk opslaan op de graaflocatie (zie sheet opslag). • Terugplaatsen van de grond na het tijdelijk uitnemen.
En welke handelingen vallen niet onder de mba?	De mba heeft geen betrekking op het graven in de waterbodem. Alleen voor graafwerkzaamheden in de landbodem zijn de regels van deze mba van toepassing.
Welke regels gelden bij graven in landbodem onder interventiewaarde?	Regels liggen vast in § 4.119 (art. 4.1219 t/m 4.1223) van het Aanvullingsbesluit bodem: <ul style="list-style-type: none"> • 1 week voor start gegevens (waar, hoeveel) verstrekken aan gemeente. • Geen gegevens aanleveren als het gaat om tijdelijke uitname. • Bodemonderzoek noodzakelijk. • Grond van verschillende kwaliteit niet mengen. • Tijdelijke opslag tot maximaal 8 weken na beëindigen van het graven is zonder aanvullende regels toegestaan. Als opslag lager duurt gelden regels voor opslaan van grond of baggerspecie (zie sheet opslag).
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/verandert-graven-bodem/ https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/milieubelastende-activiteiten-hoofdstuk-3-bal/activiteiten/graven-bodem-kwaliteit-gelijk-interventiewaarde/

4.2 Graven in bodem met een kwaliteit boven interventiewaarde	
Wat is de mba?	§ 3.2.22, Graven in de bodem: <ul style="list-style-type: none"> • et bodemvolume waarin wordt gegraven is meer dan 25 m³. • Gehalten boven dan de interventiewaarde.
Wat is de interventiewaarde?	De interventiewaarde is gegeven in bijlage IIA van het Bal. Het betreft de interventiewaarden voor landbodems zoals nu ook gelden vanuit de Wbb.
Welke handelingen vallen onder de mba?	De mba heeft naast het graven tevens betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> • Zeven van de uitkomende grond. • Tijdelijk opslaan op de graaflocatie (zie sheet opslag). • Terugplaatsen van de grond na het tijdelijk uitnemen.
En welke handelingen vallen niet onder de mba?	De mba heeft geen betrekking op het graven in de waterbodern. Alleen voor graafwerkzaamheden in de landbodern zijn de regels van deze mba van toepassing.
Welke regels gelden bij graven in landbodern boven interventiewaarde?	Regels liggen vast in § 4.120 (art. 4.1224 t/m 4.1234) van het Aanvullingsbesluit bodern: <ul style="list-style-type: none"> • 4 weken voor start gegevens (wat, waar, hoeveel, wanneer...) verstrekken aan gemeente. • Als het gaat om tijdelijke uitname 1 week voor start deze gegevens verstrekken. • 1 week voor start gegevens over uitvoerende partij verstrekken aan gemeente. • Bodemonderzoek noodzakelijk. • Bij tijdelijke uitname moet materiaal weer in het zelfde ontgravingsprofiel teruggebracht worden. • Grond van verschillende kwaliteit niet mengen. Let op, ook apart houden van grondsoorten! • Tijdelijke opslag tot maximaal 8 weken na beëindigen van het graven is zonder aanvullende regels toegestaan. Als opslag lager duurt gelden regels voor opslaan van grond of baggerspecie (zie sheet opslag). • Graafwerkzaamheden in sterk verontreinigde bodern vereisen erkenning BRL SIKB 7000. • Graafwerkzaamheden in grond (landbodern) vereisen (in de regel) erkenning BRL SIKB 6000. • 1 week na afronden van de activiteit moeten gegevens (o.a. afgevoerde grond) worden aangereikt aan gemeente.
Kwalibo blijft gelden voor uitvoering van werken in sterk verontreinigde bodern	Net als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn Kwalibo regels van kracht voor het uitvoeren van graafwerken in bodern met gehalten boven de interventiewaarde (art. 4.1232 en 1233): <ul style="list-style-type: none"> • Het graven wordt uitgevoerd door een onderneming met een erkenning bodernkwaliteit voor BRL SIKB 7000. • De activiteit wordt begeleid door een onderneming met een erkenning bodernkwaliteit voor BRL SIKB 6000 als: <ul style="list-style-type: none"> ◦ a. een deel van de verontreinigde grond niet wordt teruggebracht in het ontgravingsprofiel, maar zal worden afgevoerd; ◦ b. op de locatie al een afdeklaag in de vorm van een leeflaag of een andere duurzame afdeklaag aanwezig is en de ontgraving dieper reikt dan deze laag; ◦ of c. sprake is van meerdere partijen die overeenkomstig artikel 4.1230 gescheiden moeten worden gehouden.
Incidenteel ook eisen bij graafwerk kleiner dan 25 m ³	Het aanvullingsbesluit bodern geeft een aantal situaties waarbij ook bij graafwerk minder dan 25 m ³ eisen gesteld worden. Het gaat dan om: <ul style="list-style-type: none"> • toepassingsbereik (art. 22.127) <ul style="list-style-type: none"> ◦ gevallen beschikt ernstig maar geen spoed ◦ gebieden die o.b.v. de BKK ernstig diffuus verontreinigd zijn. • Gegevens aanleveren, zie art. 22.128 • Regels m.b.t. tijdelijke opslag van vrijkomende grond, zie art. 22.129 • milieukundige begeleiding nodig, zie art. 22.130.
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/verandert-graven-bodem/ https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/milieubelastende-activiteiten-hoofdstuk-3-bal/activiteiten/graven-bodem-kwaliteit-boven-interventiewaarde/

4.3 Saneren, algemeen	
Wat is de mba?	§ 3.2.23, Saneren van de bodem als het oogmerk van de bodem saneren is.
Welke handelingen vallen onder de mba?	De mba heeft betrekking op handelingen waarbij het doel is om de bodem te saneren. Saneren is er op gericht om de bodem geschikt te maken voor het beoogde gebruik en kan (net zoals bij de Wet bodembescherming) op meerdere manieren: verwijderen van de verontreiniging, afdekken van de verontreiniging of een combinatie van beide. Of er sprake is van een noodzaak om te saneren ligt niet vast in het Bal; dat stelt namelijk alleen regels die gevolgd moeten worden als er sprake is van een sanering. Binnen de bruidsschat is er (behoudens spoedlocaties) alleen sprake van de noodzaak tot saneren als bij het bouwen van een bodemgevoelig gebouw de interventiewaarde (=wtkb) wordt overschreden. In de Omgevingsplannen kan de gemeente aanvullende regels opnemen en/of kan de gemeente een afwijkende wtkb vastleggen.
En welke handelingen vallen niet onder de mba?	De mba heeft geen betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> • Grondwatersanering. • Het beperken of ongedaan maken van de verontreiniging van de waterbodem.
Welke regels gelden bij saneren van landbodem?	Regels voor saneren liggen vast in § 4.121 (art. 4.1235 t/m 4.1246) van het Aanvullingsbesluit bodem: <ul style="list-style-type: none"> • 4 weken voor start gegevens (verontreinigingssituatie, saneringsaanpak, waar, hoeveel, wanneer...) verstrekken aan gemeente. • 1 week voor start gegevens over uitvoerende partij verstrekken aan gemeente. • Bodemonderzoek noodzakelijk. • Saneringsaanpak: afdekken of verwijderen. Specifieke maatregelen bij vluchtige stoffen. • Graafwerkzaamheden in sterk verontreinigde bodem vereisen erkenning BRL SIKB 7000. • Graafwerkzaamheden vereisen (in de regel) erkenning BRL SIKB 6000. • 4 weken na afronden van de sanering moeten gegevens worden aangereikt aan gemeente. <p>Naast de regels uit de mba "saneren" kunnen/zullen nog regels uit andere mba's van toepassing zijn. Als bij het saneren grond wordt ontgraven zijn de regels van de mba "graven in de bodem boven interventiewaarde" van toepassing. En bij het aanbrengen van een leeflaag zijn de regels van de mba "toepassen van grond" ook van toepassing.</p>
Kwalibo blijft gelden voor uitvoering van saneringen	<ul style="list-style-type: none"> • het saneren van de bodem wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 7000. • de activiteit saneren wordt begeleid door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 6000.
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/milieubelastende-activiteiten-hoofdstuk-3-bal/activiteiten/saneren-bodem/

4.4 Saneren, zinkassenverontreiniging De Kempen

Achtergrond	Voor het saneren van een verontreiniging die gerelateerd is aan de zinkassenverontreiniging De Kempen gelden specifieke regels. Deze Regels zijn vastgelegd in het Aanvullingsbesluit bodem, bij ARTIKEL III (heeft betrekking op het invoeringsbesluit Omgevingswet.
Globale beschrijving van de specifieke regels voor de zinkassenverontreiniging in de Kempen onder de bruidsschat	Voor verontreinigingen die gerelateerd zijn aan de zinkassenproblematiek van de Kempen geldt een bijzondere aanpak: <ul style="list-style-type: none"> • Het toepassingsbereik is vastgelegd in art. 22.133 van het Aanvullingsbesluit bodem. Het betreft locaties met de functie wonen met tuin, moestuin of industrie. • Er is een specifiek onderzoeksprotocol (art. 22.134) • Als je gaat saneren dan moet je ontgraven; aanbrengen van een leeflaag is niet toegestaan (art. 22.135) • Er geldt een specifieke terugsaneerwaarde (art. 22.136)
Afbakening van het gebied waar deze regels gelden	Het gebied waar deze aanpak geldt is gegeven in een kaartje, zie pagina 95 van het PDF document van het aanvullingsbesluit bodem, https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2021-98.html . Deze begrenzing zou onderdeel moeten worden van het digitaal systeem van de Ow en daar zou je dan de grenzen goed moeten kunnen zien.
Verplichting om maatwerk voor zinkassen de Kempen op te nemen in Omgevingsplan	In het aanvullingsbesluit wordt gesteld: <i>In het omgevingsplan van de gemeenten die vallen in het zinkasengebied De Kempen staan maatwerkregels ten opzichte van de voorschriften in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</i>

4.5 Opslaan van grond of baggerspecie	
Wat is de mba?	§ 3.2.24, Opslaan van grond of baggerspecie
Welke handelingen vallen onder de mba?	De mba heeft naast het opslaan van grond of baggerspecie ook betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> • Zeven van het opgeslagen materiaal. • Samenvoegen bij het opslaan. • Ontwateren van baggerspecie.
En welke handelingen vallen niet onder de mba?	De mba heeft geen betrekking op tijdelijke opslag. Dat is opslag op of nabij de locatie van het ontgraven die korter duurt dan 8 weken (na het beëindigen van de graafwerkzaamheden). Deze tijdelijke opslag is onderdeel van de mba graven (zie vorige sheets). Ook opslag in een weilanddepot maakt geen deel uit van deze mba. Weilanddepot is een depot waarin baggerspecie wordt opgeslagen om te ontwateren voorafgaand aan het verspreiden op aanpalende percelen.
Betekenis voor gemeenten	In de regel zal bij projecten die de opslag van grond niet langer duren dan 8 weken na het ontgraven zodat de gemeente zelden met de regels van deze mba geconfronteerd wordt.
Vergunningplicht of algemene regels	Voor het opslaan van grond of baggerspecie kunnen algemene regels gelden maar er kan ook sprake zijn van een vergunningplicht. Vergunningplicht geldt voor het opslaan van matig of sterk verontreinigde grond en sterk verontreinigde baggerspecie of voor materiaal waarvan de kwaliteit niet bekend is.
Vergunningplicht voor opslag	Het opslaan van grond of baggerspecie is, afhankelijk van de kwaliteit, vergunningplichtig. Een vergunning is nodig voor: <ul style="list-style-type: none"> • Het opslaan van grond in de kwaliteitsklasse matig of sterk verontreinigd (zie art. 25 d van het Bbk). • Het opslaan van baggerspecie in de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd (zie art. 25 d van het Bbk). • Het opslaan van grond of baggerspecie van onbekende kwaliteit. Bedoeld wordt materiaal waarvan op basis van de locatie van herkomst niet blijkt dat de kwaliteit voldoet aan klasse industrie (landbodem) of matig verontreinigd (voor waterbodem). In de regel zal het gaan om uitzonderingen zoals bijvoorbeeld een gedumpte partij. In de vergunning wordt dan ook het lozen op oppervlaktewater van afvalwater van een van bovengenoemde vergunningplichtige opslagen geregeld.
Welke algemene regels gelden voor de opslag van grond of baggerspecie als er geen vergunningplicht geldt?	De regels voor het opslaan van grond of baggerspecie waarvoor geen vergunning nodig is liggen vast in § 4.122 (art. 4.1247 t/m 4.1256): <ul style="list-style-type: none"> • Het gaat om grond kwaliteitsklasse landbouw/natuur, wonen of industrie en om baggerspecie kwaliteitsklasse niet verontreinigd, licht verontreinigd of matig verontreinigd (25d van het Bbk). Andere kwaliteitsklassen zijn immers vergunningplichtig. • 4 weken voor de start melding doen (wat, waar, hoe veel...) • 1 week van te voren melding doen bij een éénmalige opslag van 1 partij. Bij werken van het waterschap zal veelal sprake zijn van dergelijke eenmalige opslag. • Administratie bijhouden van de opgeslagen partij(en). • Een eindonderzoek na afronden van de opslag behoudens een uitzonderingssituatie (zie aparte sheet). • Afvalwater bij (ontwateren vanuit de) opslag van baggerspecie mag geloosd worden op een oppervlaktewater met als randvoorwaarde: <ul style="list-style-type: none"> ○ Onopgeloste bestanddelen < 100 mg/l. ○ Chemisch zuurstofverbruik < 200 mg/l. • Bij opslag op de landbodem van baggerspecie klasse licht of matig verontreinigd is een bodembeschermende voorziening in de vorm van een folie nodig. Deze voorziening is nodig omdat tijdens de rijping van de baggerspecie allerlei componenten naar de ondergrond kunnen uitlogen. Deze voorziening is niet nodig bij opslag in de waterbodem of bij een weilanddepot. • Samenvoegen van partijen is in beginsel niet toegestaan. • Opslag mag niet langer duren dan 3 jaar. In een oppervlaktewaterlichaam mag opslag niet langer dan 10 jaar duren.
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/regels-opslaan-bewerking-herbruikbare-grond/verandert-opslaan-grond-baggerspecie/

4.6 Toepassen van bouwstoffen	
Wat is de mba?	§ 3.2.25, het toepassen van bouwstoffen.
Welke handelingen vallen onder de mba?	De mba heeft betrekking op het toepassen van bouwstoffen. Globaal gelden hier de zelfde regels voor als binnen het Bbk vóór de Ow; het Bbk is voor de gangbare bouwstoffen beleidsneutraal overgegaan.
En welke handelingen vallen niet onder de mba?	De mba heeft geen betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> • Het toepassen van mijnsteen binnen de voormalige mijnsteengebieden in Limburg. • Het toepassen van bouwstoffen binnen een gebouw, als de bouwstoffen zo worden toegepast dat geen contact met hemelwater, oppervlaktewater of grondwater kan optreden.
Welke regels gelden bij toepassen van bouwstoffen?	Regels voor toepassen van bouwstoffen liggen vast in § 4.123 (art. 4.1257 t/m 4.1264) van het Aanvullingsbesluit bodem: <ul style="list-style-type: none"> • 4 weken voor het toepassen van AVI-bodemassen of immobilisaten gegevens verstrekken aan bevoegd gezag. • Tijdens toepassen van de bouwstoffen moeten kwaliteitsgegevens (milieuverklaring bodemkwaliteit) én een afleverbon beschikbaar zijn, met uitzondering van (o.a.): <ul style="list-style-type: none"> ○ Natuursteen m.u.v. breuksteen of steenslag. ○ Hergebruik van vormgegeven bouwstoffen. ○ Tijdelijke uitname. • Het toepassen van bouwstoffen moet nuttig zijn. • Bouwstoffen mogen niet gebruikt worden om oppervlaktewater te verondiepen of om landbodem op te hogen. • Bouwstoffen moeten terugneembaar zijn. • Bouwstoffen mogen niet vermengd zijn met meer dan 20 % grond of baggerspecie. • Kwaliteit van de bouwstoffen moet voldoen aan de eisen als vastgelegd in (art. 25d.1) van het Bbk en de daaraan gekoppelde tabellen uit de Regeling bodemkwaliteit.
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/regels-toepassen-bouwstoffen/veranderingen-toepassen-bouwstoffen/

4.7 Toepassen van grond en baggerspecie	
4.7.1 Algemeen	
Wat is de mba?	§ 3.2.26, het op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam toepassen van grond of baggerspecie.
Welke handelingen vallen onder de mba?	De mba heeft betrekking op het toepassen van grond en baggerspecie. Globaal gelden hier de zelfde regels voor als binnen het huidige Bbk; het Bbk is voor het merendeel van het toepassen beleidsneutraal overgegaan. Relevante veranderingen zijn het vullen van diepe plassen en het verspreiden van baggerspecie. De gemeenten zijn echter niet aan zet voor deze activiteiten, dat zijn de waterbeheerders (Waterschap en/of Rijkswaterstaat). Daarom zal hier verder niet op ingegaan worden.
En welke handelingen vallen niet onder de mba?	De mba heeft geen betrekking op het tijdelijk uitnemen van grond of baggerspecie waarbij het materiaal onder dezelfde omstandigheden en zonder te zijn bewerkt weer wordt teruggeplaatst. Voor tijdelijke uitname van grond gelden wel de regels uit de mba graven in grond. Indien het materiaal voorafgaand aan het terugplaatsen langer dan 8 weken in depot ligt gelden ook de regels voor Opslag.
Wie is bevoegd gezag	Bevoegd gezag wordt bepaald op basis van de locatie waar de toepassing plaatsvindt. Indien de toepassing plaatsvindt in landbodem is in de regel de gemeente bevoegd gezag. Bij toepassing in de waterbodem is de waterbeheerder bevoegd gezag.
Vergunningplicht voor het opvullen van een diepe plas	Voor het toepassen van grond of baggerspecie gelden meestal de algemene regels. Hierop is één uitzondering. Voor het opvullen van een diepe plas geldt een vergunningplicht. Omdat de gemeenten hier geen betrokkenheid bij hebben wordt hier niet nader op ingegaan.
Welke algemene regels gelden bij toepassen van grond of baggerspecie?	De regels voor het toepassen van grond en baggerspecie liggen vast in § 4.124 (art. 4.1265 t/m 4.1280) van het Aanvullingsbesluit bodem: <ul style="list-style-type: none"> • De toepassing van de grond of baggerspecie moet gemeld worden (4.1266) en er moeten gegevens verstrekt worden aan bevoegd gezag (4.1267), zie afzonderlijke sheet. • Er moet sprake zijn van een functionele toepassing. Art. 4.1269 geeft een limitatieve lijst hiervan. Deze komt overeen met art. 35 van het Bbk vóór de Omgevingswet. • Er mag maximaal 20% bodemvreemd materiaal aanwezig zijn en er moet aangetoond kunnen worden dat dit reeds aanwezig was voorafgaand aan het ontgraven van het materiaal (art. 4.1271). • Er moet voldaan worden aan de toepassingseisen uit (art. 25d) van het Bbk. Deze zijn gelijk aan de eisen uit het generieke kader van het Bbk vóór de Omgevingswet: <ul style="list-style-type: none"> ○ het toepassen mag niet leiden tot verslechtering van de actuele kwaliteit van de bodem. ○ én de toe te passen grond of baggerspecie moet voldoen aan de kwaliteitseisen die gelden voor de beoogde functie van de landbodem. Voor waterbodem gelden geen functie-eisen. • Bij toepassing in een GBT moet niet getoetst worden aan de kwaliteit van de ontvangende bodem maar gelden eisen voor emissiearme grond/baggerspecie uit het Bbk. • Voor het toepassen van grond in een diepe plas geldt een separaat normenkader. • Maatwerk (gebiedsspecifiek beleid) is mogelijk voor hergebruik binnen diffuus verontreinigde gebieden. Dat geldt voor "generieke toepassingen", voor GBT, voor diepe plassen én voor het verspreiden van baggerspecie. • Voor het verspreiden van baggerspecie geldt een separaat normenkader.
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/regels-toepassen-grond-baggerspecie/verandert/

4.7.2 Melden en gegevens verstrekken	
Algemeen	De toepassing van grond of baggerspecie moet gemeld worden bij het bevoegd gezag (4.1266). En het kan nodig zijn om gegevens te verstrekken aan het bevoegd gezag (4.1267).
Wat is het verschil tussen melden en gegevens verstrekken?	<p>Een melding heeft betrekking op de toepassing waar de grond of de baggerspecie wordt toegepast en is in beginsel éénmalig per toepassing. Zo moet de aanleg van een geluidwal 1 keer gemeld worden. Het verstrekken van gegevens is vervolgens nodig voor iedere partij grond of baggerspecie die daarin wordt toegepast; dus voor iedere partij die in de betreffende geluidwal wordt toegepast moeten gegevens verstrekt worden. Anders gezegd: De melding heeft betrekking op de toepassing, niet op het toegepaste materiaal.</p> <p>In dat opzicht is het ook logisch dat er bij een melding geen gegevens nodig zijn over de kwaliteit van het toe te passen materiaal; kwaliteitsgegevens worden verstrekt (onder art. 4.1267).</p> <p>Het éénmalige karakter van de melding blijkt ook uit (de toelichting op) art. 4.1266.4.g. Hier wordt gesteld <i>“Er hoeft niet iedere keer opnieuw te worden gemeld in het kader van dezelfde functionele toepassing waarin meerdere partijen grond en baggerspecie worden toegepast. Er kan dan worden volstaan met specifieke informatie die op die partijen betrekking heeft (informatieplicht van artikel 4.1267)”</i></p>
Welke gegevens melden (éénmalig)?	<p>Bij de melding voor de toepassing moeten 1 week (in twee situaties geldt 4 weken, zie verder) voor het begin de volgende gegevens aangeleverd worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionaliteit van de toepassing (er is een limitatieve lijst in art. 4.1269). • De dimensionering van de toepassing. • De hoeveelheid die zal worden toegepast. • De verwachte datum van het begin van toepassen. • De locatie van de toepassing. • Of er sprake is van een grootschalige bodemtoepassing (hiervoor gelden specifieke eisen). • Of sprake is van het opvullen van een diepe plas. • Of sprake is van het verspreiden van baggerspecie. <p>Geen melding is nodig indien het gaat om een functionele toepassing waarin ten hoogste 50 m³ schone grond of baggerspecie worden toegepast.</p> <p>De melding moet 4 weken van tevoren gedaan worden in geval van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toepassing waarin gereinigde grond of baggerspecie kan worden toegepast. Toepassing hiervan is immers niet op alle plaatsen gewenst; • Toepassen in een grootschalige bodemtoepassing. Gezien de grote hoeveelheid die hierin kan worden toegepast krijgt het bevoegd gezag meer tijd om de toepassing te beoordelen.
Welke gegevens moeten per partij verstrekt worden?	<p>Voor iedere partij die wordt toegepast moeten 1 week voor het begin de volgende gegevens aangeleverd worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verwachte begin- en einddatum van het begin van toepassen. • Een milieuverklaring bodemkwaliteit van de toe te passen grond/baggerspecie. • Een milieuverklaring bodemkwaliteit van de ontvangende bodem. Deze is niet nodig bij het vullen van diepe plassen, bij een GBT en bij het verspreiden van baggerspecie. • De herkomst van de toe te passen grond of baggerspecie. • Een afleverbon indien dat nodig is op grond van Bbk. • Omgevingskwaliteit bij afdekking van een GBT. <p>Verstrekken van gegevens per partij is niet nodig in de volgende gevallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de gehele toepassing wordt uitsluitend schone grond of baggerspecie toegepast. • Het verspreiden van baggerspecie op de aanpalende landbouwpercelen (zie aparte sheet). <p>De gegevens moeten 4 weken van tevoren worden (4.1269) verstrekt in geval van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toepassen van gereinigde grond. • Toepassen van grond in een diepe plas. • Toepassen van baggerspecie die niet afkomstig is uit hetzelfde oppervlaktewaterlichaam waarin de diepe plas ligt.
Meer uitleg/bronnen	

4.8 Toepassen van mijnsteen

Wat is de mba?	§ 3.2.27 Toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen in de voormalige mijnbouwgebieden in de provincie Limburg
Welke handelingen vallen onder de mba?	De mba heeft betrekking op het toepassen van mijnsteen die afkomstig uit de aangewezen gebieden en die toegepast wordt binnen deze gebieden (art. 3.48r Bal).
En welke handelingen vallen niet onder de mba?	De mba ziet niet op de tijdelijke uitname van mijnsteen. De mba ziet ook niet op hergebruik van mijnsteen van buiten de aangewezen gebieden of het toepassen van mijnsteen buiten de aangewezen gebieden.
Welke algemene regels gelden bij toepassen van mijnsteen?	De regels voor het toepassen van grond en baggerspecie liggen vast in § 4.125 (art. 4.1281 t/m 4.1291) van het Bal: <ul style="list-style-type: none"> • De toepassing van de mijnsteen moet gemeld worden (4.1282) en er moeten gegevens verstrekt worden aan bevoegd gezag (4.1283 en 1284). • Er moet sprake zijn van een functionele toepassing. Art. 4.1285 geeft een limitatieve lijst hiervan. • Er mag maximaal 20% bodemvreemd materiaal aanwezig zijn en er moet aangetoond kunnen worden dat dit reeds aanwezig was voorafgaand aan het ontgraven van het materiaal (art. 4.1287). • Er moet voldaan worden aan de kwaliteitseisen uit art 1288 voor generieke toepassingen en art. 1290 voor toepassing in een GBT. • Maatwerk voorschriften zijn mogelijk (art. 1289 en 1291).

4.9 Bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie

Algemeen	Op grond van het Bkl geldt dat er eisen gesteld moeten worden aan de bodemkwaliteit bij het realiseren van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie. Deze eisen moeten vastgelegd worden in het Omgevingsplan. Vooruitlopend aan het Omgevingsplan bevat de bruidsschat reeds concrete regels, vastgelegd in § 5.1.4.5.1 van het Bkl. In deze factsheet wordt ingegaan op de eisen zoals vastgelegd in de bruidsschat en wordt aangegeven welke aspecten de gemeente moet vastleggen in het Omgevingsplan en op welke punten de gemeente eisen kan vastleggen in het omgevingsplan.
Wat stelt de bruidsschat?	
Wat is een bodemgevoelig gebouw	De definitie van een bodemgevoelig gebouw is gegeven in art. 5.89g: <ul style="list-style-type: none"> • Een gebouw waar mensen langer dan 2 uur verblijven, inclusief woonschip of woonwagen. • Een bijbehorend bouwwerk (als gedefinieerd in het besluit bouwwerken leefomgeving) kleiner dan 50 m² zijn geen bodemgevoelig gebouw.
Wat is een bodemgevoelige locatie?	De definitie van een bodemgevoelig gebouw is gegeven in art. 5.89h. Algemeen geldt dat het hier gaat om het de aan het gebouw grenzende tuin of het daaraan grenzend aaneengesloten terrein. Voor de beoordeling van de bodemkwaliteit kan hierbij aangehouden worden dat het alleen gaat om dat gedeelte van het perceel waar blootstelling aan de verontreiniging zich daadwerkelijk kan voordoen.
Welke bodemkwaliteitseisen gelden er?	Als op de bodemgevoelige locatie de waarde toelaatbare kwaliteit bodem (wtkb) wordt overschreden moeten er sanerende maatregelen genomen worden. Hiervoor is de mba saneren van toepassing.
Wat is de wtkb?	Vanuit de bruidsschat geldt de interventiewaarde als waarde toelaatbare kwaliteit bodem (wtkb); indien in meer dan 25 m ³ deze waarde wordt overschreden zijn in beginsel sanerende maatregelen nodig.
Wat moet en kan in het Omgevingsplan geregeld worden	
Algemeen	In in § 5.1.4.5.1 van het Bkl is vastgelegd wat in het omgevingsplan moet worden vastgelegd inzake de bodemkwaliteit bij het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie. Het gaat daarbij enerzijds om inhoudelijke aspecten en anderzijds som een aantal procedurele aspecten. De factsheet gaat alleen in op de inhoudelijke aspecten.
Omgevingsplan moet wtkb vastleggen	In het Omgevingsplan moet de gemeente een wtkb vastleggen (5.89i). Deze wtkb kan per gebied of per gebruiksfunctie verschillende waarden voor de toelaatbare kwaliteit van bodemgevoelige locaties bevatten. Bij het vaststellen van de wtkb moet rekening gehouden worden met art. 5.89j. Op basis hiervan mag nooit een wtkb hoger dan het MTR-bodem worden vastgesteld.
Omgevingsplan kan andere aspecten vastleggen	<ul style="list-style-type: none"> • Een gemeente kan, op grond van art. 5.89a en 5.89l gebieden aanwijzen waar een overschrijding van de wtkb redelijkerwijs is uit te sluiten. Hier hoeft dan voor het bouwen geen bodemtoets meer plaats te vinden voor de bodemgevoelige locatie. Natuurlijk blijven mogelijk andere mba's (graven) weel van toepassing. • Een gemeente kan de definitie van een bodemgevoelig gebouw aanpassen. Hierbij geldt wel dat deze mogelijkheid er alleen is voor strengere eisen; zo kan de grens van 50 m² voor een bijbehorend bouwwerk niet opgerekt worden naar (bijvoorbeeld) 80 m² maar kan deze wel strenger worden gemaakt naar (pakweg) 25 m².
Meer uitleg/bronnen	https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/verandert-graven-bodem/ https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/milieubelastende-activiteiten-hoofdstuk-3-bal/activiteiten/graven-bodem-kwaliteit-boven-interventiewaarde/

5 Informatie over bodemkwaliteit

5.1 Voorafgaand bodemonderzoek, § 5.2.2 Bal	
Algemeen	Voorafgaand aan handelingen in en met de bodem (zoals beschreven bij de mba's in voorgaand hoofdstuk) moet een bodemonderzoek uitgevoerd worden. De regels voor het uitvoeren van dit bodemonderzoek zijn vastgelegd in § 5.2.2 van het Bal. Voor het beoordelen van de bodemkwaliteit bij een bodemgevoelig gebouw wordt in art. 5.89ka van het Bkl ook naar deze paragraaf uit het Bal verwezen.
Wetteksten voorafgaand onderzoek	<p>Artikel 5.7a (vooronderzoek bodem)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 of 4 wordt een vooronderzoek bodem verricht om de kwaliteit van de bodem vast te stellen. 2. Het vooronderzoek bodem voldoet aan NEN 5725. <p>Artikel 5.7b (verkennd bodemonderzoek)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Als uit het vooronderzoek bodem blijkt dat er een verdenking bestaat van de aanwezigheid van een verontreiniging van de bodem, wordt een verkennd bodemonderzoek verricht. 2. Een verkennd bodemonderzoek voldoet aan NEN 5740. 3. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000. 4. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000. <p>Artikel 5.7c (verkennd bodemonderzoek asbest)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Als uit het vooronderzoek bodem of het verkennd bodemonderzoek blijkt dat er een verdenking bestaat op aanwezigheid van asbest in de bodem, wordt een verkennd bodemonderzoek asbest verricht. 2. Een verkennd bodemonderzoek asbest voldoet aan NEN 5707. 3. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000. 4. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000. <p>Artikel 5.7d (nader bodemonderzoek)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Als uit het verkennd bodemonderzoek blijkt dat een nader bodemonderzoek nodig is, wordt een nader bodemonderzoek verricht. 2. Een nader bodemonderzoek voldoet aan NTA 5755. 3. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000. 4. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000. <p>Artikel 5.7e (nader bodemonderzoek asbest)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Als uit het verkennd bodemonderzoek asbest blijkt dat er een nader bodemonderzoek nodig is, wordt een nader bodemonderzoek asbest verricht. 2. Een nader bodemonderzoek asbest voldoet aan NEN 5707. 3. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000. 4. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een laboratorium of inspectie-instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000. <p>Artikel 5.7f (water: lozing bij voorafgaand bodemonderzoek)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Met het oog op het doelmatig beheer van afvalwater wordt het te lozen afvalwater afkomstig van bodemonderzoek als bedoeld in de artikelen 5.7b, 5.7c, 5.7d en 5.7e geloosd in een vuilwaterriool. 2. Als een maatwerkvoorschrift is gesteld waarin een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater geloosd in een vuilwaterriool of via die andere route
Toelichting	Het bodemonderzoek start altijd met een vooronderzoek, hier wijzigt de Omgevingswet feitelijk niets aan. Als uit het vooronderzoek blijkt dat er geen verdenking is op de aanwezigheid van verontreinigingen dan hoeft er verder geen onderzoek plaats te vinden. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het realiseren van een nieuw gebouw in een recente gebouwde Vinex-Wijk (bijvoorbeeld Europapark in Sittard) of bij een nieuw bedrijfspersceel op een industrieterrein dat voorheen een agrarische bestemming had (bijvoorbeeld Trade Port West in Venlo).

5.2 Eindonderzoek bodem	
Algemeen	Na het beëindigen van de opslag van grond van een kwaliteitsklasse wonen of industrie of van baggerspecie van de kwaliteitsklasse licht of matig verontreinigd is in de regel een eindonderzoek bodem nodig. Dit onderzoek kan achterwege blijven als het gaat om eenmalige opslag van één partij die op de locatie van opslag ook toegepast zou mogen worden (4. 1250). Benadrukt wordt dat het hierbij alleen gaat om opslag langer dan 8 weken (zie mba's). Bij tijdelijke opslag als integraal onderdeel van de mba graven hoeft een eindonderzoek niet te worden uitgevoerd.
Welk eindonderzoek is nodig	Het eindonderzoek moet uitgevoerd worden conform de regels uit § 5.2.1 van het Bal.
Uitzondering	Een initiatiefnemer kan bij het eenmalig opslaan van één partij grond of baggerspecie ervoor kiezen om van tevoren de bodemkwaliteit te onderzoeken. Als de grond ter plaatse van de opslag ook toegepast zou mogen worden (schoon of schoner is dan de onderliggende bodem) dan is een (additionele) verontreiniging door de opslag niet aannemelijk en kan het eindsituatieonderzoek achterwege blijven.

5.3 Milieuverklaring bodemkwaliteit	
Algemeen	De toepasser van bouwstoffen, grond of baggerspecie moet bij het toepassen beschikken over een milieuverklaring die informatie geeft over de kwaliteit van de toe te passen partij. In een aantal gevallen moet deze milieuverklaring ook informatie geven over de kwaliteit van de ontvangende bodem. Deze milieuverklaring legt een koppeling tussen het werkelijk toe te passen materiaal (grond, baggerspecie of een bouwstof) enerzijds en het wettelijk bewijsmiddel waarin de kwaliteit van dat materiaal is bepaald (zoals een partijkeuring). Voor grond en baggerspecie zijn er verschillende vormen van een milieuverklaring bodemkwaliteit: <ul style="list-style-type: none"> • Verklaring op grond van een partijkeuring. • Verklaring op grond van een bodemonderzoek. • Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart. • Verklaring op basis van een erkende kwaliteitsverklaring (BRL 9321 voor zand of 9335 voor grondbanken). • Verklaring op basis van een fabrikant-eigen verklaring.
Welke gegevens moet een milieuverklaring bevatten?	De regels voor de inhoud van de milieuverklaring bodemkwaliteit zijn gegeven in hoofdstuk 5 (art. 5.1-5.69) van de Regeling bodemkwaliteit en in hoofdstuk 2A van het Bbk (na de Ow). De inhoud is afhankelijk van het wettelijk bewijsmiddel dat ten grondslag ligt aan de milieuverklaring. Zo zijn bij een milieuverklaring op grond van een partijkeuring andere gegevens nodig dan bij een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart.
Wie mag een milieuverklaring bodemkwaliteit opstellen	Er gelden geen erkenningseisen voor het opstellen van een milieuverklaring. De erkenningen gelden alleen voor het opstellen van de wettelijke bewijsmiddelen die ten grondslag liggen aan de milieuverklaring; zo is voor het uitvoeren van veldwerk nog steeds een erkenning nodig, conform de Kwalibo-eisen uit de regelgeving vóór de Omgevingswet.
Betekenis voor de gemeente	De achterliggende gedachte bij de milieuverklaring is dat de "verantwoordelijke" voor de afgegeven MV (strafrechtelijk) kan worden aangesproken op de uiteindelijke toepassing. In de praktijk is de voorbije jaren immers gebleken dat tijdens de handhaving partijen naar elkaar (ver)wijzen en niemand direct kan worden aangesproken, mocht sprake zijn van een overtreding. Met de milieuverklaring is die duidelijkheid er wel. Dat roept de vraag op wie die milieuverklaring opstelt. Het is logisch om die verklaring te laten opstellen door de verantwoordelijke bij de keten ontgraving-afvoer-toepassing. Gedacht kan worden aan de aannemer of een verantwoordelijke projectleider van het project (ingehuurde directievoering).

5.4 Landbodem <-> waterbodem & grond <-> baggerspecie

Algemeen	<p>Op meerdere plaatsen in de omgevingswet wordt onderscheid gemaakt tussen grond en baggerspecie en/of tussen landbodem en waterbodem. Algemeen gelden de termen landbodem en waterbodem voor de "ontvangende bodem" en de termen grond en baggerspecie voor het toe te passen materiaal. Zo is het tijdelijk opslaan van baggerspecie bij graafwerken niet aangewezen als een milieubelastende activiteit (Aanvullingsbesluit § 3.2.21 en 3.2.22) en benoemt het Besluit bodemkwaliteit andere kwaliteitsklassen voor grond dan voor baggerspecie en gelden er (op grond van de Regeling bodemkwaliteit) verschillende toepassingseisen voor grond en baggerspecie.</p> <p>Het is dus van belang dat duidelijk is wanneer er sprake is van grond of baggerspecie en van landbodem of waterbodem.</p>
Landbodem en waterbodem	<p>Het Bal geeft (in bijlage I bij art. 1.1) de volgende definities:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Waterbodem</u>: bodem van een oppervlaktewaterlichaam waarvan het beheer van de waterkwaliteit bij het Rijk of het waterschap berust. • <u>Landbodem</u>: bodem, niet zijnde waterbodem. <p>Het begrip bodem is in de Omgevingswet als volgt gedefinieerd: het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen;</p>
Grond en baggerspecie	<p>Het Bbk geeft (in art. 1) de definities van grond en van baggerspecie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>grond</u>: vast materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter, niet zijnde baggerspecie. • <u>baggerspecie</u>: materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter.
Oppervlaktewaterlichaam	<p>Uit voorgaande blijkt dat de definitie van oppervlaktewaterlichaam van belang is bij het afbakenen van het verschil tussen grond en baggerspecie en tussen landbodem en waterbodem. In de Omgevingswet (bijlage I bij art. 1.1) is dit als volgt gedefinieerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>oppervlaktewaterlichaam</u>: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna.
Betekenis voor gemeente en het waterschap	<p>Uit voorgaande blijkt dat de afbakening tussen grond en baggerspecie en de afbakening tussen landbodem en waterbodem in wezen niet verschilt ten opzichte van de huidige situatie/de situatie voor de inwerkingtreding van de omgevingswet. Baggerspecie (waterbodem) komt vrij uit een oppervlaktewaterlichaam. Bodem die niet uit een oppervlaktewaterlichaam afkomstig is, is geen baggerspecie maar grond (landbodem). Bijlage 2 geeft een schema om te bepalen wanneer er sprake is van een oppervlaktewaterlichaam.</p>
Gebied verandert van waterbodem in landbodem of omgekeerd	<p>Hierover biedt ook de Omgevingswet geen eenduidig antwoord zodat een pragmatische invulling aan de orde is/blijft bij deze situaties. In het verleden is vaak gekozen om als bevoegd gezag aan te wijzen de instantie die na afronding van de werken bevoegd gezag zal zijn; indien bij beekherstel een landbodembied wordt ontgraven voor de aanleg van een nieuwe beek, dan is het logisch om de waterbeheerder aan te wijzen als bevoegd gezag voor de ontgraving. Immers, na aanleg zal de nieuwe waterloop onderdeel gaan uitmaken van de waterschapslegger.</p> <p>Aanbevolen wordt om dit per situatie te bekijken en samen met de waterbeheerder hierover duidelijke afspraken te maken en deze gezamenlijk vast te leggen.</p>
Meer uitleg/bronnen	<p>https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/vergunningverlening-toezicht-handhaving-vth/bevoegd-gezag-omgevingswet/</p>

6 Resumerend overzicht nieuwe elementen

De Omgevingswet introduceert een aantal nieuwe elementen. Voor het aspect bodem worden de meest in het oog springende nieuwe elementen samengevat in dit hoofdstuk. Deze worden in de factsheets nader toegelicht/uitgewerkt.

Regels voor milieubelastende activiteiten, begrip inrichting vervalt

Binnen de Wet milieubeheer en de Wabo stond het begrip inrichting centraal. Vergunningen waren van toepassing op een inrichting en de voorschriften uit de vergunningen regelden wat binnen de inrichting was toegestaan en welke eisen hiervoor gelden.

Met de Omgevingswet vervalt het begrip inrichting.

De regels die gesteld worden binnen de Omgevingswet gelden voor milieubelastende activiteiten (mba). Voor ieder behandeling (of het nu graven van een beekloop of het laten functioneren van een cementfabriek) zijn een of meerdere mba's van toepassing en wordt voor iedere mba beschreven welke eisen er gelden.

Dit betekent dat de Omgevingswet een fundamenteel andere aanpak introduceert dan de Wet milieubeheer.

Stapelen van mba's

Een belangrijk element uit de Omgevingswet is dat meerdere mba's van toepassing kunnen zijn op een activiteit en kan op meerde momenten een toets van de bodemkwaliteit (met de bijhorende informatiestromen) nodig zullen zijn.

Als voorbeeld: bij realiseren van een bouwwerk kan het nodig zijn om de bodemkwaliteit op meerdere momenten te toetsen/informatie te beoordelen over de bodemkwaliteit:

- Toets van de aan de wtkb.
- Vanuit de mba graven (boven of onder interventiewaarde).
- Vanuit de mba saneren van de bodem indien deze van toepassing is.
- Vanuit de mba opslag van vrijkomende grond indien deze langer dan 8 weken duurt na afronding van de graafwerken.
- Vanuit de mba toepassen indien er (meer dan 25 m³) grond wordt toegepast.

Onderscheid tussen tijdelijke opslag als onderdeel van graafwerkzaamheden en opslag

Bij graafwerkzaamheden is het tijdelijk opslaan van grond of baggerspecie in de praktijk onvermijdelijk. De omgevingswet kent voor dergelijke tijdelijke opslag, als integraal onderdeel van graafwerkzaamheden, aparte regels. Het gaat dan om opslag die niet langer duurt dan 8 weken na het beëindigen van de graafwerkzaamheden.

Als de opslag (die per definitie tijdelijk is) langer duurt dan deze 8 weken dan gelden er meer regels dan binnen het Bbk vóór de Omgevingswet.

Tijdelijke opslag van grond en baggerspecie

Binnen het Bbk vóór de Omgevingswet was opslag gedurende 6 maanden mogelijk zonder informatie over de bodemkwaliteit. Dat wordt anders (strenger). Indien het materiaal langer dan 8 weken wordt opgeslagen is informatie over de bodemkwaliteit nodig.

Vergunningplicht voor opslaan (langer dan 8 weken) van matig of sterk verontreinigde grond en van sterk verontreinigde baggerspecie

Voor het opslaan van vieze grond en baggerspecie introduceert de Omgevingswet een vergunningplicht die er voorheen niet was. Binnen het Bbk vóór de Omgevingswet kon grond en baggerspecie zonder bewijsmiddel gedurende een periode van 6 maanden worden opgeslagen. Die termijn is nu verkort tot 8 weken waarbij de opslag deel uit maakt van de mba graven.

Bij opslag langer dan 8 weken geldt een vergunningplicht voor het opslaan van: Matig of sterk verontreinigde grond, sterk verontreinigde baggerspecie en voor grond of baggerspecie van onbekende kwaliteit.

Nieuwe benamingen voor bodemkwaliteitsklassen

De bodem wordt ingedeeld in bodemkwaliteitsklassen. In het Bbk vóór de Omgevingswet was bijvoorbeeld sprake van kwaliteitsklasse wonen en industrie voor landbodem en van klasse A of B voor waterbodem.

De Omgevingswet introduceert een nieuwe terminologie:

- Bij landbodem (grond) wordt onderscheid gemaakt in de volgende kwaliteitsklassen:
 - Landbouw/natuur.
 - Wonen.
 - Industrie.
 - Matig verontreinigd.
 - Sterk verontreinigd.
- Bij waterbodem (baggerspecie) wordt onderscheid gemaakt in de volgende kwaliteitsklassen:
 - Algemeen toepasbaar.
 - Licht verontreinigd.
 - Matig verontreinigd.
 - Sterk verontreinigd.

Melden van een toepassing versus gegevens verstrekken bij toepassen van grond of baggerspecie in die toepassing

In de regel dient het bevoegd gezag middels het verstrekken van gegevens op de hoogte gebracht te worden van een voorgenomen activiteit die conform de algemene regels wordt uitgevoerd.

Bij het toepassen van grond of baggerspecie is er naast het verstrekken van gegevens ook sprake van een meldingsplicht.

De melding heeft betrekking op de toepassing waar de grond of de baggerspecie wordt toegepast en is in beginsel éénmalig per toepassing. Zo moet de aanleg van een geluidwal 1 keer gemeld worden. Het verstrekken van gegevens is vervolgens nodig voor iedere partij grond of baggerspecie die daarin wordt toegepast; dus voor iedere partij die in de betreffende geluidwal wordt toegepast moeten gegevens verstrekt worden.

Anders gezegd: De melding heeft betrekking op de toepassing, niet op het toegepaste materiaal. Voor het toegepaste materiaal dienen gegevens te worden verstrekt.

In dat opzicht is het ook logisch dat er bij een melding geen gegevens nodig zijn over de kwaliteit van het toe te passen materiaal; kwaliteitsgegevens worden verstrekt (onder art. 4.1267).

Melden en gegevens aanleveren loopt via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Het DSO biedt een digitaal loket waar initiatiefnemers en betrokkenen kunnen zien wat er (niet) mag in de fysieke leefomgeving en welke regels er dan gelden. Het DSO wordt o.a. gebruikt om vergunningen aan te vragen, meldingen te doen en om informatie te verstrekken.

Meer ruimte voor maatwerk

Binnen het Bbk vóór de Ow was alleen ruimte voor maatwerk (gebiedsspecifiek beleid) voor het toepassen van grond en baggerspecie in een “generieke toepassing” en (in beperkte mate) voor het vullen van diepe plassen.

Binnen de Omgevingswet is meer ruimte voor maatwerk (gebiedsspecifiek beleid). Maatwerk mag opgesteld worden voor “generieke toepassingen”, voor GBT, voor diepe plassen én voor het verspreiden van baggerspecie.

Benadrukt wordt dat het ook mogelijk is om middels maatwerk het toepassen van sterk verontreinigde grond of baggerspecie mogelijk te maken, dus ook in een GBT, diepe plas of bij verspreiden.

Voorwaarde is wel dat dit hergebruik van sterk verontreinigd materiaal plaats moet vinden binnen hetzelfde diffuus sterk verontreinigd gebied als waar het materiaal vrijkomt (stand-still op gebiedsniveau).

Figuur 1: Stelsel Omgevingsrecht

Bijlage 1: Referentielijst

Bijlage 2: Afbakening oppervlaktewaterlichaam

Definitie oppervlaktewaterlichaam: volgens artikel 1.1 van de Waterwet is: Samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna.

criteria die de Hoge Raad in 1982 (AB 1983, 265) heeft geformuleerd (Wvo): "Als oppervlaktewater in de zin der wet is te beschouwen een - anders dan louter incidenteel aanwezige - aan het aardoppervlak en aan de open lucht grenzende watermassa (met inbegrip van een bedding waarin zodanige watermassa al dan niet bij voortduring voorkomt), tenzij daarin als gevolg van rechtmatig gebruik ten behoeve van een specifiek doel geen normaal samenhangend geheel van levende organismen en een niet-levende omgeving (ecosysteem) aanwezig is, dan wel het een ter berging van afval gegraven bekken betreft waarin slechts in een overgangsfase water aanwezig is en zich nog geen normaal ecosysteem heeft ontwikkeld."

Frank Wijnants Grondig Advies

